

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2022/2023

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Iwona Matuszkiewicz
Identifikační číslo studenta: 23245654

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Filologie
Studijní obor: Obecná a srovnávací literatura (komparatistika)
ID studia: 438724

Název práce: Aspekty krajiny v české a polské duchovně orientované literatuře 20 století.

Pracoviště práce: Ústav české literatury a komparatistiky (21-UCLK)

Jazyk práce: čeština

Jazyk obhajoby: čeština

Školitel: doc. Mgr. Josef Hrdlička, Ph.D.

Oponent(i): Mgr. Blanka Činátlová, Ph.D.

prof. Dr. Agnieszka Maria Czajkowska

Datum obhajoby: 16.02.2023 **Místo obhajoby:** Praha

Termín: řádný

Průběh obhajoby: Obhajobu zahájil předseda komise prof. Vojvodík. Školitel doc. Hrdlička představil Mgr. Matuszkiewicz a seznámil přítomné s průběhem doktorandčina studia. Téma disertace se postupně zužovalo a krystalizovalo. Doktorandka publikovala v průběhu studia řadu textů, zúčastnila se konferencí, přispěla k překladu Vincenzova díla. Výsledná práce je spíše materiálová. Mgr. Matuszkiewicz představila formou tezí svou doktorskou práci. Zmínila důvody volby doktorského studiu v České republice. V disertaci se snažila odpovědět na otázku, jak Vincenzův románový cyklus překonává svůj regionální substrát směrem k obecné výpovědi, a poukázat na inherentně dialogický charakter Vincenzova díla, a to z hlediska aspektu krajiny. Podstatným se stal i zřetel komparativní, geograficko-typologický, v kontextu teorií středoevropanství jako sousedství. Soustředila se na rozmanité teoretické koncepty krajiny a vzhledem k relativní neznámosti Vincenze zvolila přehledový přístup. Oponentka Mgr. Blanka Činátlová, Ph.D., shrnula podstatné body svého oponentského posudku. Práce sleduje více témat: uvedení Vincenze do českého kontextu, analýzu aspektu krajiny, středoevropský horizont, ne všechna jsou stejně zdařile pojednána. Soustředila se na sedm kritických bodů: 1. Otázka vymezení střední Evropy, relevantnosti zvolených zdrojů, nekritické práce s nimi. 2. Práce s tématem krajiny a jejími aspekty: otázka Kresů, většího rozvinutí teorií Simona Schamy. 3. Práce s pojmem mýtu a folkloru: jeho vágní charakteristika, nesystematičnost pojetí, problematičnost charakteristiky Cassirerova pojetí mýtu. 4. Nejasnost

metodologického zakotvení práce v "sémiotickém čtení krajiny", nezdůvodněnost podaného přehledu sémiotických pojetí. 5. Filozofické koncepty: nekonzistentnost přístupu, bylo by dobré postupovat vyhraněněji, systematičtěji, více objasnit souvislosti přístupů. 6. Způsob zapojení kontextu české literatury: jde o originální aspekt, jeho provedení je ale poněkud málo konkretizované, vazby jsou dílem spíše všeobecné. 7. Nutnost stylistické redakce: klišé, nefunkční metaforické inovace. Jedná se o poctivou práci, která emfaticky seznamuje s dílem autora. Relativně slabá je naopak po stránce metodologické a konceptuální. Chybí analýza tvárné stránky textů. Chybí výraznější analytická odvaha. Celkově ale práci doporučila k obhajobě.

Doc. Hrdlička shrnul základní body oponentského posudku nepřítomné prof. Czajkovské. Autorka čte Vincenzovu prózu z hlediska relevantní současné teorie a metodologie, s nimiž pracuje přesvědčivým způsobem. Posudek pozitivně hodnotí tematickou šíří práce. Chybí podrobnější pojednání kontextu romantické krajiny. Doporučuje práci k obhajobě.

Mgr. Matuszkiewicz reagovala na posudky oponentů. Některé výhrady přijala, některé aspekty práce dovysvětlila a obhájila. Doktorandka je si vědoma jistých nedostatků práce. Střední Evropa: Poznámka o geografickém vymezení střední Evropy zůstala v práci v zásadě nedopatřením. Relevantní vymezení střední Evropy se v práci objevují. Volba esejů o střední Evropě má svou vnitřní logiku. Zvažuje v práci neobsažené pojetí Marie Janion v kontextu Vincenzova díla. Více by se zde patrně hodila koncepce Gyorgye Konráda. Čtení Vincenze pomocí postkoloniálního klíče se jeví nevhodné. Z dalších podnětů se vyjádřila k oponentčině zmínce Andersonových "představ společenství" v kontextu disertace.

Dr. Činátlová reagovala poznámkou k rétorice celé práce: podstatné by bylo to, do jaké míry zapadá Vincenzovo dílo do kontextu pojetí střední Evropy, zatímco využita je spíš perspektiva opačná - co se "hodí" pro Vincenze. Mgr. Matuszkiewicz odpověděla, že explicitně vychází od toho, co napsal Vincenz, a hledá odpovídající pojetí, zejména skrze explicitní zmínky některých pojetí u Vincenze, která s Vincenzovým dílem korespondují. Dr. Činátlová dále uvedla, že v práci zdůrazněná komparatistická perspektiva vyžaduje konkrétnější posazení.

Prof. Vojvodík otevřel následnou rozpravu. Doc. Češka zdůraznil eklektičnost práce, vhodnější by bylo jednotlivé podněty více rozvinout. Dr. Činátlová zmínila nedostatečný ohled na tvárnou stránku textu. Mgr. Matuszkiewicz uvedla, že tyto zřetele v práci do jisté míry jsou, a některé z nich konkretizovala, například z hlediska stylizace lidové dikce. Dr. Šebek zmínil kontext polské prózy, letmost analýz. Dr. Matuszkiewicz reagovala tím, že tvárná analýza nebyla jejím záměrem.

Veřejná část byla ukončena a obhajoba pokračovala neveřejnou částí - rozpravou komise a hlasováním komise o klasifikaci.

Předseda komise vyhlásil úspěšný výsledek obhajoby.

Klasifikace obhajoby:

prospěl/a (P)

Předseda komise:

prof. Dr. phil. Josef Vojvodík, M.A.

Členové komise:

doc. Mgr. Jakub Češka, Ph.D.

doc. Mgr. Josef Fulka, Ph.D.

doc. Mgr. Libuše Heczková, Ph.D.

